آمریکا دست به دامان کشورهای منطقه

سجاد عظازاده
مترجم

دالیا داسه کابه، پژوهشگر «مرکز بروکل روابط بین‌الملل دانشگاه کالیفرنیا» و صنم وکیل، مسئول بخش مطالعات خاورمیانه و شمال آفریقا اندیشکده چتم هاوس برپاتیا، در مقاله‌ای با عنوان «تهاجم خاورمیانه می‌تواند خاورمیانه را تصحیح کند» که در وب سایت فارن افرز منتشر شده به بررسی وضعیت فعلی منطقه غرب آسیا و سپهر سیاسی آن پس از ۷ اکتبر پرداخته‌اند. خوانش این مقاله از دو جهت اهمیت دارد. اول‌ماه‌ها حاوی تحلیل‌هایی است که اذعان به آنها از زبان پژوهشگران غیرایرانی جذاب‌تر به نظر می‌رسد؛ آمریکا چرا بازیگرب رگ‌تاز میدان خاورمیانه نیست و نمی‌تواند به عنوان فعال مایشاء در این منطقه عمل کند. مسئله بعدی این گزاره مهم است که ایالات‌متحده به هیچ‌وجه قصد بازگشت به منطقه خاورمیانه را ندارد و حتی پس از ۷ اکتبر باز هم تمرکز اصلی آن روی چین و روسیه خواهد بود. به تعبیری «چرخش به آسیا» درحقیقت «چرخش از خاورمیانه» هم به شمار می‌رود، حتی اگر برخی از سران عرب در پی بازکردن دوباره پای ایالات‌متحده به غرب آسیا باشند. نکته بسیار مهم بعدی آن است که مولفان تاکید دارند خاورمیانه پس از ۷ اکتبر به‌کلی دگرگون شده و محاسبات معمول را دچار تغییر کرده است. اما دومین وجه اهمیت این مقاله حضور آن‌ایده» مطلوب غربی‌ها برای خاورمیانه است. مولفان از طرحی صحبت می‌کنند که در آن یک مجمع امنیتی منطقه‌ای در خاورمیانه تشکیل خواهد شد و به رفق رفتق امور منطقه خواهد پرداخت. اما حقیقت آن است که چنین راهکاری ساده به نظر نمی‌رسد زیرا اولا به گفته خود مقاله تا زمانی که مسأله فلسطین حل نگردد، تلاشی امنیتی منطقه غرب آسیا نیز کارساز نخواهد گرفت. به علاوه، اگر قرار باشد که این مجمع به معنای «گروه نیاتو» آمریکا در منطقه عمل کند، طبیعتا نخواهد توانست نماینده واقعی خواسته‌های مردم منطقه باشد. نهایتا باید به این نکته هم اشاره کرد که تاکید مقاله روی تداوم پیمان‌های ابراهیم و حادی بسیاری روابط رژیم صهیونیستی با سایر کشورهای عربی، حاکی از تداوم برنامه آمریکا برای منطقه است.

در هفته‌های ابتدایی سال ۲۰۲۴، زمانی که جنگی فاجعه‌بار در نوار غزه شروع به شعله‌ور کردن این منطقه گسترده نموده، به نظر می‌رسید که ثبات خاورمیانه بار دیگر در مرکز دستور کار سیاست خارجی ایالات‌متحده قرار گرفته است. در روزهای ابتدایی پس از حملات حماس در ۷ اکتبر، دولت بایدن دو گروه ناو هواپیمابر و یک زیردریایی هسته‌ای خود را به منطقه منتقل کرد. درعین حال موج مداومی از مقامات ارشد ایالات‌متحده، ازجمله رزیم جمهور جو بایدن، شروع به انجام سفرهای بلندپایه به این منطقه کردند. در مرحله بعد و با دشوارتر شدن مهار درگیری، ایالات‌متحده را با این نیز فراتر گذاشت. در اوایل نوامبر، در پاسخ به حملات گروه‌های مورد حمایت ایران به پرسنل نظامی ایالات‌متحده در عراق و سوریه، واشنگتن ائتلاف دفاعی را به سایه‌های تسلیحاتی که توسط سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران در سوریه استفاده می‌شدند، انجام داد. نیروهای آمریکایی همچنین در اوایل ژانویه یکی از فرماندهان ارشد یکی از این گروه‌ها را در بغداد کشتند. در اواسط ژانویه هم پس از هفته‌ها حمله به کشتی‌های تجاری در دریای سرخ توسط جنبش حوثی‌ها مورد حمایت ایران، ایالات‌متحده به همراه بریتانیا، مجموعه‌ای از حملات پایه‌گاه‌های این گروه یمنی آغاز کردند. علی‌رغم این قدرت‌نمایی، پیش‌بینی تخصیص منابع عظیم دیپلماتیک و امنیتی از سوی ایالات‌متحده برای خاورمیانه در درازمدت عیرعاقلانه است. بسیار پیش از حملات حماس در ۷ اکتبر، چندین دولت متوالی آمریکا قصد خود برای دور شدن از خاورمیانه و توجه بیشتر به چین در حال خیزش را ابراز کرده بودند. دولت بایدن همچنین با جنگ روسیه و اکراین نیز درگیر است و همین مساله است که آن را برای فعالیت در خاورمیانه بسیار دشوار کرده است. در سال ۲۰۲۳، مقامات آمریکایی تا حد زیادی از اجرای توافق هسته‌ای با ایران منصرف شده و در عوض به دنبال دستیابی به ترتیبات غیررسمی کاهش تنش با همتایان ایرانی خود بودند. همزمان، دولت ایالات‌متحده در تلاش برای برداشتن بخشی از بار امنیتی منطقه از دوش خود، ظرفیت نظامی شرکای منطقه‌ای مانند عربستان سعودی را تقویت می‌کرد. به علاوه، علی‌رغم عدم تمایل اولیه بایدن به مداخله در واشنگتن، شاید مشتاق دیدن «بازگشت» ایالات متحده به خاورمیانه باشند، واکنش سریع دیپلماتیک و نظامی دولت بایدن - و تمایل آن برای استفاده از زور علیه گروه‌های همسو با ایران - حاکی از آن است که خاورمیانه بار دیگر در مرکز نگرانی‌های امنیت ملی ایالات متحده قرار دارد. البته از جنبه قدرت نظامی، ایالات‌متحده هرگز این منطقه را ترک نکرده است: در زمان حملات ۷ اکتبر، ده‌ها هزار نیروی آمریکایی در سراسر منطقه مستقر بودند و واشنگتن همچنان به حفظ پایگاه‌های نظامی بزرگی در بحرین و قطر و همچنین آرایش‌های نظامی کوچک‌تر در سوریه و عراق ادامه داده است. اما فعالیت نظامی و دیپلماتیک ایالات‌متحده از ۷ اکتبر تاکنون اعتماد را نبوده است. تلاش دولت آمریکا برای جلوگیری از وقوع یک درگیری منطقه‌ای گسترده هم نتایج متفاوتی داشته است. در یکی از نگران‌کننده‌ترین تقاط درگیری بین اسرائیل و حزب‌الله در مرز لبنان، واشنگتن توانسته از افزایش خشونت در هر دو طرف جلوگیری کند. بر اثر این درگیری علاوه بر اینکه شاهد تلفات قابل توجه نظامی و غیرنظامی میان کشورهای غیرعربی و ایران و از دور بگذریم. در سال ۲۰۱۹، امارات متحده عربی پس از یک وقفه سه‌ساله، شروع به احیای روابط دوجانبه با ایران کرد و فرصت برای مدیریت مستقیم روابط و حفاظت از منافع خود در برابر گروه‌های مورد حمایت آنها که کشتیرانی در خلیج‌فارس را مختل کرده و گردشگری و تجارت امارات را تهدید می‌کردند، مناسب دید. ابوظبی در سال ۲۰۲۲ روابط دیپلماتیک خود را با تهران از سرگرفت و راه را برای پیروی ریاض هموار داشت. در مارس ۲۰۲۳ نیز دو رقیب دیرینه، عربستان سعودی و ایران، اعلام کردند که پس از ماه‌ها گفت‌وگوهای پنهان پرده که با نقش‌آفرینی عمان و عراق و میانجی‌گری چین ممکن شده بود، روابط خود را از سر خواهند گرفت. ایالات‌متحده هیچ نقشی در این توافقات نداشت. در سپتامبر ۲۰۲۱ نیز، بحرین، مصر، عربستان سعودی و امارات به سماع سه‌نوع سلاح پهپاد پایان دادند؛ محاسباتی که دلیل اصلی آن حمایت قطر از گروه‌های مرتبط با اخوان‌المسلمین، روابط نزدیک این کشور با ایران و ترکیه و شبکه تلویزیونی فعال الجزیره آن ذکر شده بود. تقریبا در همین زمان بود که امارات و عربستان سعودی با ترکیه آشتی نمودند؛ ترکیه‌ای که قبلا این دو را گاهی به باد انتقاد گرفته بود. تنها استثنا در این توافقات نداشت. در سپتامبر ۲۰۲۱ نیز، بحرین، مصر، عربستان سعودی و امارات به سماع سه‌نوع سلاح پهپاد پایان دادند؛ محاسباتی که دلیل اصلی آن حمایت قطر از گروه‌های مرتبط با اخوان‌المسلمین، روابط نزدیک این کشور با ایران و ترکیه و شبکه تلویزیونی فعال الجزیره آن ذکر شده بود. تقریبا در همین زمان بود که امارات و عربستان سعودی با ترکیه آشتی نمودند؛ ترکیه‌ای که قبلا این دو را گاهی به باد انتقاد گرفته بود. در نهایت، توانسته است سیاست‌های دولت بایدن در خاورمیانه را نسبت به گذشته تا حدی آرام‌تر کند. با کاهش اهمیت نظامی واشنگتن، بازوی دیپلماتیک آن نیز تضعیف شده است. سفرهای مستمر مقامات ارشد دولت ایالات‌متحده به منطقه هم برای تبدیل این نشان‌دهنده عزم این کشور باشد، حاکی از میزان اندک نفوذ آن و - در زمینه اسرائیل، عدم تمایل دولت آمریکا به استفاده از نفوذ خود. می‌باشد. در ماه‌های ابتدایی جنگ، یکی از معدود دستاوردهای آشکار دولت، توقف یک هفته‌ای نبرد در اواخر نوامبر بود که منجر به آزادی پیش از ۱۰۰ گروگان اسرائیلی و خارجی و ارسال میزان اندکی از کمک‌های بشردوستانه به غزه شد؛ اما حتی در این مورد هم میانجیگری قطر و مصر بسیار حائز اهمیت بود. ایالات‌متحده (حداقل تا زمان نوشتن این مقاله) تمایلی به درخواست غیرعرب، بتانسیل اشکال جدیدی از همکاری را در خود نشان داده‌اند که به تجدید عمده روابط در سراسر منطقه منجر شد. حتی پس از ماه‌ها جنگ، بسیاری از این پیوندها هنوز هم دست‌نخورده باقی مانده‌اند. هم اکنون و قبل از اینکه این روند معکوس شود، این دولت‌ها باید کار هم آیند تا سازوکارهای پایداری را برای پیشگیری از مناقشه و درنهایت نیل به صلح ایجاد کنند. امری که بیشترین ضرورت را دارد آن است که قدرت‌های منطقه‌ای باید از ایجاد یک روند سیاسی معنادار بین اسرائیلی‌ها و فلسطینی‌ها حمایت کنند. آنها همچنین باید گام‌های قاطعی را برای جلوگیری از تکرار چنین تشکیل کشور فلسطین، چنین طرح‌هایی را تایید نخواهند کرد. پس ازاینکه مقامات آمریکایی به‌طور علنی در مورد نیاز به راه‌حل دوکشوری به عنوان بخشی از یک پیمان عادی سازی کلان‌تر با عربستان سعودی صحبت کردند، تناقض‌ها صریحا این احتمال را رد کرد و تاکید کرد اسرائیل باید کنترل امنیتی کامل مناطق فلسطینی را در دست داشته باشد؛ اما حتی مقامات اسرائیلی میانه‌رو نیز شگفتی خود را از تایید دولت آمریکا از اینکارات صلح در زمان تداوم جنگ با حماس اظهار داشته‌اند. در همین حال، حمایت واشنگتن از اسرائیل در جنگ با حماس و عدم همدلی مشهود آن با نرخ تلفات فلسطینیان، موانع قابل توجهی را برای جلب حمایت منطقه‌ای از هرگونه طرح با محوریت آمریکا ایجاد کرده است؛ چه برسد به جلب حمایت و پذیرش فلسطینی‌ها. ایالات متحده به دلیل برخورداری از زیرساخت‌های نظامی و روابطی بی‌نظیر با اسرائیل، همچنان یک بازیگر اصلی در منطقه خواهد بود، اما هرگونه انتظار مبنی بر اینکه واشنگتن بتواند به یک معامله بزرگ دست یابد که نتیجه آن پایان قطعی درگیری بین اسرائیلی‌ها و فلسطینی‌ها باشد، بیهی از واقعیت‌های امروز خاورمیانه نبوده است. نهایتا پیشرفت‌های دیپلماتیک کلان احتمالا از خود منطقه ناشی و به آن منتهی خواهند بود.

شکاف و تاب‌آوری

روی کاغذ به نظر می‌رسید که جنگ فاجعه‌بار در غزه تهدیدی جدی برای بازسازی خاورمیانه باشد؛ زیرا در بیشتر موارد این روابط منطقه‌ای مورد توجه جهانیان قرار گرفته است. رهبران منطقه در مواجهه با خشم شدید مردم و پتانسیل درازمدت رادیکالیزه شدن و بازگشت گروه‌های افراطی تا حد زیادی پاسخ‌های سیاسی خود را به جنگ همسو کرده‌اند. علی‌رغم راهبرد متفاوت در قبال اسرائیل و فلسطینیان قبل از ۷ اکتبر، دولت‌های خاورمیانه اکنون همگی خواستار آتش‌بس فوری، مخالفت با هرگونه انتقال فلسطینی‌ها به خارج از غزه، دسترسی بشردوستانه به غزه، ارائه فوری کمک‌های مورد نیاز و حمایت از مذاکرات برای آزادی گروگان‌های اسرائیلی در ازای پایان جنگ هستند. اکنون سوال این است که آیا این وحدت می‌تواند به سمت ایجاد یک روند صلح مشروع هدایت شود؟ برای بسیاری از کشورهای عربی و مسلمان منطقه، بالاترین اولویت تعیین یک برنامه روشن برای غزه و دنبال‌کردن یک راه‌حل دوکشوری برای حل‌وفصل این مناقشه است. اما هیچ دولت عربی حاضر به سرمایه‌گذاری حیاتی خلیج‌فارس در اقتصاد دچار سختی نیست، حتی اگر این کار به معنای نادیده گرفتن خواست ایالات‌متحده باشد. در واقع، بسیاری از این پیوندها هنوز هم دست‌نخورده باقی مانده‌اند. هم اکنون و قبل از اینکه این روند معکوس شود، این دولت‌ها باید کار هم آیند تا سازوکارهای پایداری را برای پیشگیری از مناقشه و درنهایت نیل به صلح ایجاد کنند. امری که بیشترین ضرورت را دارد آن است که قدرت‌های منطقه‌ای باید از ایجاد یک روند سیاسی معنادار بین اسرائیلی‌ها و فلسطینی‌ها حمایت کنند. آنها همچنین باید گام‌های قاطعی را برای جلوگیری از تکرار چنین تشکیل کشور فلسطین، چنین طرح‌هایی را تایید نخواهند کرد. پس ازاینکه مقامات آمریکایی به‌طور علنی در مورد نیاز به راه‌حل دوکشوری به عنوان بخشی از یک پیمان عادی سازی کلان‌تر با عربستان سعودی صحبت کردند، تناقض‌ها صریحا این احتمال را رد کرد و تاکید کرد اسرائیل باید کنترل امنیتی کامل مناطق فلسطینی را در دست داشته باشد؛ اما حتی مقامات اسرائیلی میانه‌رو نیز شگفتی خود را از تایید دولت آمریکا از اینکارات صلح در زمان تداوم جنگ با حماس اظهار داشته‌اند. در همین حال، حمایت واشنگتن از اسرائیل در جنگ با حماس و عدم همدلی مشهود آن با نرخ تلفات فلسطینیان، موانع قابل توجهی را برای جلب حمایت منطقه‌ای از هرگونه طرح با محوریت آمریکا ایجاد کرده است؛ چه برسد به جلب حمایت و پذیرش فلسطینی‌ها. ایالات متحده به دلیل برخورداری از زیرساخت‌های نظامی و روابطی بی‌نظیر با اسرائیل، همچنان یک بازیگر اصلی در منطقه خواهد بود، اما هرگونه انتظار مبنی بر اینکه واشنگتن بتواند به یک معامله بزرگ دست یابد که نتیجه آن پایان قطعی درگیری بین اسرائیلی‌ها و فلسطینی‌ها باشد، بیهی از واقعیت‌های امروز خاورمیانه نبوده است. نهایتا پیشرفت‌های دیپلماتیک کلان احتمالا از خود منطقه ناشی و به آن منتهی خواهند بود.

اثر غزه

طنز ماجرا آنجاست که یکی از قوی‌ترین نیروهایی که منطقه را در کنار هم نگه داشته، شاید مصیبت غزه و مساله فلسطین باشد که براثر جنگ به شدت مورد توجه جهانیان قرار گرفته است. رهبران منطقه در مواجهه با خشم شدید مردم و پتانسیل درازمدت رادیکالیزه شدن و بازگشت گروه‌های افراطی تا حد زیادی پاسخ‌های سیاسی خود را به جنگ همسو کرده‌اند. علی‌رغم راهبرد متفاوت در قبال اسرائیل و فلسطینیان قبل از ۷ اکتبر، دولت‌های خاورمیانه اکنون همگی خواستار آتش‌بس فوری، مخالفت با هرگونه انتقال فلسطینی‌ها به خارج از غزه، دسترسی بشردوستانه به غزه، ارائه فوری کمک‌های مورد نیاز و حمایت از مذاکرات برای آزادی گروگان‌های اسرائیلی در ازای پایان جنگ هستند. اکنون سوال این است که آیا این وحدت می‌تواند به سمت ایجاد یک روند صلح مشروع هدایت شود؟ برای بسیاری از کشورهای عربی و مسلمان منطقه، بالاترین اولویت تعیین یک برنامه روشن برای غزه و دنبال‌کردن یک راه‌حل دوکشوری برای حل‌وفصل این مناقشه است. رهبران اسرائیل پیشنهاد کرده‌اند که کشورهای تروئیند حاشیه خلیج‌فارس مانند عربستان‌سعودی و امارات در هزینه بازسازی غزه سهیم شوند اما دولت کنونی اسرائیل اعلام کرده این مساله در کنار ادامه جنگ سبب شده تا هیچ دولت عربی حاضر به چنین تعهدی نبوده و مایل نیست به عنوان موتاژ تلاش‌های جنگی اسرائیل شناخته شود. در عوض آنها از پیشنهادات خود برای صلح پس از جنگ پرده‌برداری کرده‌اند. در دسامبر ۲۰۲۳، مصر و قطر طرحی را ارائه کردند که با آتش‌بس مشروط به آزادی مرحله‌ای گروگان‌ها و مبادله زندانیان آغاز می‌شود. به‌موجب این طرح قرار است پس از یک دوره گذار این گام‌های اعتمادساز روی کاغذ منجر به ایجاد یک دولت‌ وحدت فلسطینی شود که رهبری جدید آن مشکل از اعضای فتح، حزب ملی‌گرایی که مدت‌هاست تشکیلات خودگردان فلسطین را کنترل می‌کند و در حماس بوده و به‌طور مشترک کرانه باختری و غزه را اداره خواهد کرد- زیرا در سطح منطقه این درخواست حیاتی وجود دارد که مناطق مختلف فلسطینی ازنظر سیاسی از یکدیگر جدا نباشند. البته این مرحله اخذ مستلزم برگزاری انتخابات پیش‌ازیک دهه انزوای دمشق در طول جنگ داخلی آن کشور بود. به‌عنوان بخشی از این اجرای گسترده‌تر، دولت‌های سراسر خاورمیانه همچنین شروع به شرکت در انواع مجامع منطقه‌ای کردند. ۱۰اجلاس بغداد برای همکاری و مشارکت» که برای اولین بار در بغداد در سال ۲۰۲۱ و بار دیگر در امان در ۲۰۲۲ برای بحث درباره ثبات عراق تشکیل شد، طیف وسیعی از رقبای پیشین ازجمله ایران و ترکیه، اعضای شورای همکاری خلیج‌فارس و اردن و مصر را گردهم آورد. مجمع گاز مدیترانه شرقی هم که در سال ۲۰۲۰ تاسیس شد مشتمل بر قبرس، مصر، فرانسه، یونان، اسرائیل، ایتالیا، اردن و همچنین نمایندگانی از تشکیلات خودگردان فلسطین است و هدف از تشکیل آن گفت‌وگوی منظم درباره امنیت گازی و کربن‌زدایی است. گسره موسوم به «آی ۲ یو ۲» نیز که هند، اسرائیل، امارات متحده عربی و ایالات‌متحده اعضای آن را تشکیل می‌دهند، در سال ۲۰۲۱ برای تقویت مشارکت بین منطقه‌ای با تمرکز بر سلامت، زیرساخت و انرژی راه‌اندازی شده است.

یکی دیگر از جنبه‌های این احیای روابط منطقه‌ای، عادی‌سازی روابط اسرائیل با چندین دولت عربی بود. در معاهده ۲۰۲۰ ابراهیم، بحرین، مراکش و امارات توافق کردند که روابطی رسمی با اسرائیل برقرار کنند و فرصت‌هایی برای برقراری روابط اقتصادی و تجاری جدید در طرف دیگر ایجاد کند. نکته قابل‌توجه هم این است که یکی از اهداف این توافقنامه همراه کردن راه برای برقراری روابط امنیتی مستقیم و جدید بین اسرائیل و جهان عرب بود. قبل از حملات ۷ اکتبر دولت بایدن امیدوار بود که عربستان سعودی هم به عنوان یکی از اعضای برجسته جهان عرب به این گروه بپیوندد. بر مبنای همین توافقات، بحرین، مصر، اسرائیل، مراکش، امارات متحده عربی و ایالات‌متحده در مارس ۲۰۲۲ در نشست نقب گردهم آمدند تا همکاری اقتصادی و امنیتی را در نشستی که قرار بود یک نشست عادی باشد، تشویق نمایند. بااین‌حال، مساله فلسطین به‌طور آشکار در توافق‌های عادی‌سازی غایب بود و عمدتا کنار گذاشته شده بود. در نتیجه، اردن از شرکت در نشست نقب امتناع کرد و با شعله‌ور شدن تنش‌ها در اوایل سال ۲۰۲۳ بر سر شهرک‌سازی‌های اسرائیل در کرانه باختری، نشست بعدی این گروه بارها به تعویق افتاد. اکنون و با پیرانی غزه، هرگونه پیشرفت بیشتر مشروط در زمینه عادی‌سازی با اسرائیل فقط منوط به پایان جنگ نیست، بلکه به تنظیم یک طرح قابل اجرا برای یک کشور فلسطینی نیز بستگی دارد.

تبدیل رقیب به همسایه

جنگ غزه با وجود اینکه مساله فلسطین را به خط مقدم دستورکار بین‌المللی بازگردانده است، پویایی‌های سیاسی جدید مهمی را نیز در سراسر خاورمیانه آشکار کرده است. از یک سو، به نظر می‌رسد که ایالات‌متحده از نفوذ کمتری در منطقه برخوردار است؛ اما از سوی دیگر، قدرت‌های منطقه‌ای ازجمله آنهایی که قبلا مواضعی متضاد با یکدیگر داشتند، درحال به دست گرفتن ابتکار عمل، مشارکت در فرآیند میانجی‌گری و هماهنگ کردن پاسخ‌های سیاستی خود هستند، درحالی‌که قبل از ۷ اکتبر، قدرت‌های منطقه‌ای- به‌ویژه مصر، اردن، قطر، عربستان‌سعودی، ترکیه و امارات‌متحده عربی- در موضوع فلسطین همسویی کمتری داشتند، اما اکنون با وحدت، هماهنگی و برنامه‌ریزی جمعی عمل می‌کنند. با این حال، این قدرت‌ها برای تبدیل این عزم مشترک به یک منبع پایدار برای رهبری جمعی، باید نهادها و ترتیبات منطقه‌ای دائمی‌تری را پدید بزنند. مهم‌ترین نهاد یک مجمع گفت‌وگوی ثابت برای کل منطقه خواهد بود. اجلاس‌های پراکنده برای وزرای کابینه و گروه‌های موقت، چند جانبه کوچک، مانند مجمع گاز مدیترانه شرقی و آی ۲ یو ۲ بدون شک به تعریف چشم‌انداز منطقه‌ای در سال‌های آینده ادامه خواهند داد؛ اما خاورمیانه دارای یک مجمع دائمی برای امنیت منطقه‌ای نیست. در سایر نقاط جهان، مجامع امنیتی مشترک، مانند سازمان امنیت و همکاری اروپا و انجمن کشورهای جنوب شرقی آسیا، توانسته‌اند در کنار اتحادهای امنیتی دوجانبه و منطقه‌ای به توسعه‌یافته و ارتباطات بین کشورها- حتی بین دشمنان- را تقویت کرده و به جلوگیری از وقوع درگیری کمک کنند. دلیلی وجود ندارد که خاورمیانه در این میان یک استثنا در جهان باقی بماند. با به نیاز مبرم منطقه به هماهنگی و تنش‌زدایی، بحران کنونی فرصتی حیاتی برای آغاز چنین ابتکاری را فراهم می‌کند.

اگرچه رهبران منطقه دیده‌اید تشکیل مجمعی مشتمل بر کل منطقه بدبین بوده‌اند، اما راه‌های مختلفی وجود دارد که می‌توان از طریق آنها سازوکارهای امنیت جمعی جدیدی را شکل داد. مثلا زمانی که رونق صلح مادرید در اوایل دهه ۱۹۹۰ برای بررسی مناقشه اسرائیل و فلسطین آغاز شد، چنین ترتیباتی به‌طور غیررسمی در گفت‌وگوهای کارشناسان پیشنهاد شده‌اند. در طول چند سال گذشته، چندین سیاستگذار و مقامات فعلی و سابق افراد دیگری هم به‌وضوح اعلام کرده‌اند که این رویکرد برای ازسرگیر مسلح رسمی آماده است. اگرچه چنین مجمعی درنهایت باید تمام منطقه را شامل شود - همه کشورهای عربی، ایران، اسرائیل و ترکیه - و این امر اکنون ممکن نیست، اما تعداد کمتری از دولت‌های کلیدی می‌توانند یک فرآیند رسمی را آغاز کرده و چشم‌انداز مشارکت گسترده‌تر کشورهای دیگر را در آینده باز نگه دارند. از آنجایی که چندین کشور عربی و ترکیه هم با اسرائیل و هم با ایران رابطه دارند، مشارکت آنها در ابتدا بسیار ارزشمند خواهد بود. این سازمان که می‌توان نام آن را «مجمع منا» نامید تا کل خاورمیانه و شمال آفریقا را دربرگیرد از ادبیات غربی، غرب آسیا و شمال آفریقا بر اساس سر واژه‌های انگلیسی MENA نامیده می‌شود[ابتدا باید روی موضوعات بین‌بخشی تمرکز کند که دربارهٔ آنها اجماع گسترده وجود دارد مانند آب‌وهوا، انرژی و واکنش‌های اضطراری به بحران‌ها. اگرچه یافتن راه‌حل برای جنگ غزه و درگیری بین اسرائیلی‌ها و فلسطینی‌ها احتمالا نیاز به راهبردی از سوی یک ابتکار عربی دیگر خواهد داشت، اما این مجمع می‌تواند از طریق برنامه پاسخ‌های اضطراری خود و مشخصا پشتیبانی انسان‌دوستانه از فلسطینی‌ها و کمک به آنها در زمینه بازسازی غزه، به هماهنگی مواضع بپردازد. البته خود این مجمع در درگیری‌ها دست به میانجی‌گری نخواهد زد. گفت‌وگوهای امنیتی مشارکتی زمانی مؤثرتر بوده است که بر بهبود ارتباطات و هماهنگی برای کاهش تنش‌ها و تامین امنیت متقابل و منافع اجتماعی- اقتصادی برای اعضا متمرکز باشد؛ اما از طریق تماس‌های منظم و ایجاد اعتماد تدریجی، چنین فرآیندی می‌تواند از حل مناقشه اسرائیل و فلسطین و مسائلی فراتر از آن حمایت کند.

درواقع نشست‌های منطقه‌ای دائمی می‌توانند فرصت‌های مهمی (و همچنین پوشش سیاسی لازم) را برای گفت‌وگو درباره اختلافات مشاجره‌آمیز میان رقبا و مخالفانی که در غیر این صورت فاقد کانال‌های ارتباطی مستقیم هستند، فراهم کنند. نه‌تنها اسرائیلی‌ها و فلسطینی‌ها، بلکه حتی اسرائیلی‌ها و ایرانی‌ها نیز می‌توانند در گروه‌های کاری فنی درباره موضوعات غیرمنطقه‌آمیز مورد نگرانی دوجانبه ملاقات داشته باشند. چنین تعاملاتی قبل‌ازهر سودمند در حاشیه دیگر مجامع چند جانبه متمرکز بر آب‌وهوا و آب رخ داده و نشان می‌دهد همکاری منطقه‌ای فراگیرتر درنهایت امکان‌پذیر است. ایجاد یک مجمع امنیتی خاورمیانه نیازمند اراده سیاسی در بالاترین سطوح و همچنین یک راهبرد قوی منطقه‌ای است که یک بازیگر می‌طرف تلقی شود. یکی از احتمالات، اعلام تشکیل این سازمان جدید در نشست وزرای خارجه احتمالا در حاشیه گردهمایی منطقه‌ای دیگر است مانند یکی از نشست‌های اقتصادی که در بحرالمیت در اردن برگزار می‌شود. اگر این ابتکار از خرد منطقه ایجاد و رهبری شود، احتمال موفقیت بیشتری خواهد داشت. مثلا قدرت‌های میانی در آسیا و اروپا می‌توانند در زمینه‌هایی که تخصص ارزشمندی در آنها دارند، از اعضای این مجمع پشتیبانی سیاسی و فنی کنند.[اما حداقل در ابتدا چین، روسیه و ایالات متحده باید نقش محدودی در این مجمع داشته باشند تا از تبدیل شدن آن به سکوی دیگری برای رقابت قدرت‌های بزرگ جلوگیری کنند. با این وجود، حمایت واشنگتن و پکن برای اطمینان از اینکه این مجمع به جای تهدید، مکمل مفیدی برای دیپلماسی آنها در منطقه خواهد بود، حیاتی است.

زمان راهبری

یکی از واقعیت‌های ناگوار که جنگ غزه برملا کرده، محدودیت قدرت آمریکا است. ایالات‌متحده بعید است آن‌گونه که بسیاری آرزوی آن را دارند، رهبری قاطع با اهرم مورد نیاز برای پیشبرد توافق پایدار اسرائیلی- فلسطینی را فراهم کند. این امر بر عهده رهبران و دیپلمات‌های خاورمیانه خواهد بود که مسئولیت را بر عهده بگیرند. جنگ با جلب توجه و انرژی دیپلماتیک منطقه، فرصت نادری را برای اشکال جدیدی از رهبری جمعی فراهم کرده است. یک مجمع امنیت منطقه‌ای به‌تنهایی نمی‌تواند صلح خاورمیانه را تأمین کند؛ هیچ ابتکاری به‌تنهایی قادر به این کار نیست زیرا بدون حکمرانی پاسخگو، ثبات واقعی دراز‌مدت دست‌نیافتنی باقی خواهد ماند. همچنین مجمعی مانند آنچه ذکر آن در سطور فوق رفت، می‌تواند به این وجود، مجمع‌های منظم، لایه مهمی از ثبات را به خاورمیانه مستعد درگیری اضافه می‌کند. چنین پروژه‌ای [تشکیل مجمع فوق‌الذکر] به‌طور فزاینده‌ای فوری است. اگرچه ۷ اکتبر هنوز تمام جریان‌های منطقه‌ای را که طرفدار تنش‌زدایی و سازش هستند، معکوس نکرده است، اما شاید زمان برای استفاده از احیای روابط کشورهای خاورمیانه به پایان نرسیده باشد. کشورهای عربی پیشرو، همراه با قدرت‌های میانه در منطقه، باید از این لحظه استفاده کنند تا بخشی از نزدیکی دولت‌ها پیش از غزه و هماهنگی‌هایی را که از آن زمان به‌وجود آمده است، حفظ کنند. خاورمیانه بعد از سرنوشت‌ساز خود روبه‌رو است، اگر بر اثر خونریزی وحشتناک غزه طبق شود شاید بیشتر در بحران و درگیری فرو رود، اما می‌تواند شروع به ساختن آینده‌ای متفاوت هم کند.

ادامه از صفحه ۱۴

سازمان آگهی‌های روزنامه
تلفن وفکس:
(۰۲۱) ۶۲۹۹۹۴۹۵
ایمیل: a6623818a@gmail.com
WWW.FDN.IR
FARHIKHTEGANDAILY
مدرسه عالی مهارتی رسانه‌ای فرهیختگان
۰۹۱۰۸۱۰۶۵۳۵
کانون تبلیغاتی سپهر جوان
۰۹۳۹۸۸۸۸۶۹۹

آگهی قانون تعیین تکلیف اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی شهرستان الشتر- سری (۱۳۷) جمعی

نظر به دستور مواد ۱ و ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی، املاک متقاضیانی که در هیات موضوع ماده یک قانون مذکور مستقر در واحد ثبتی شهرستان الشتر مورد رسیدگی و تصرفات مالکانه و بلامعارض آنان محرز و رای لازم صادر گردیده جهت اطلاع عموم به شرح ذیل در دو نوبت آگهی می‌گردد. درصورتی‌که هر کس نسبت به صدور سند مالکیت به نام متقاضیان اعتراض داشته باشد می‌تواند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را کتبا به اداره ثبت اسناد و املاک محل تسلیم و پس از اخذ رسید ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض دادخواست خود را به مراجع صالحه قضایی تقدیم و گواهی تقدیم دادخواست را به اداره ثبت محل تحویل نماید، درصورتی‌که اعتراض در مهلت قانونی واصل نگردد یا معترض گواهی تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل ارائه نکند اداره ثبت مبادرت به صدور سند مالکیت می‌نماید و صدور سند مالکیت مانع از مراجعه متضرر به دادگاه نیست.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۱۲/۰۱

تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۱۲/۱۶

۱- تقاضای «ایرج یوسفوند» فرزند «اکبر» نسبت به «۶شماره پلاک ۳۱۹ به مساحت ۹۸۲۵٫۱۹ مترمربع مجزی شده از پلاک شماره « فرعی از ۲۲۳ اصلی واقع در بخش «۱۱ حوزه ثبت ملک الشتر (سلسله)» خروجی از مالکیت مالک اولیه «احداله و محمدکاظم فرج‌الهی»

۲- تقاضای «احسان یوسفوند» فرزند «اکبر» نسبت به «۶شماره پلاک ۳۱۹ به مساحت ۹۸۲۵٫۱۹ مترمربع مجزی شده از پلاک شماره « فرعی از ۲۲۳ اصلی واقع در بخش «۱۱ حوزه ثبت ملک الشتر (سلسله)» خروجی از مالکیت مالک اولیه «احداله و محمدکاظم فرج‌الهی»

۳- تقاضای «علی قطردزیان» فرزند «علی راست» نسبت به «۶شماره پلاک یک‌باب عمارت مسکونی» به مساحت «۲۴۷» مترمربع مجزی شده از پلاک شماره «۱۷» فرعی از «۹۱» اصلی واقع در بخش «۱۱ حوزه ثبت ملک الشتر (سلسله)» خروجی از مالکیت مالک اولیه «مهرعلی حسنوند»

۴- تقاضای «مهرداد یوسفوند» فرزند «اکبر» نسبت به «۶شماره پلاک قطعه زمین زراعی» به مساحت «۸۵۰۰٫۳۱» مترمربع مجزی شده از پلاک شماره « فرعی از «۳» اصلی واقع در بخش «۱۱ حوزه ثبت ملک الشتر (سلسله)» خروجی از مالکیت مالک اولیه «مهرداد یوسفوند»

۵- تقاضای «بهروز جوانمرد» فرزند «شاه عباس» نسبت به «شماره پلاک یک‌باب عمارت مسکونی» به مساحت «۱۹۴» مترمربع مجزی شده از پلاک شماره «۳۰» فرعی از «۱۹۴» اصلی واقع در بخش «۱۱ حوزه ثبت ملک الشتر (سلسله)» خروجی از مالکیت مالک اولیه «حاجی رضا ملکی»

۶- تقاضای «رحمن یوسفوند» فرزند «علی پایدار» نسبت به «شماره پلاک یک باب عمارت مسکونی» به مساحت «۱۸۰» مترمربع مجزی شده از پلاک شماره «۲۵» فرعی از «۹۱» اصلی واقع در بخش «۱۱ حوزه ثبت ملک الشتر (سلسله)» خروجی از مالکیت مالک اولیه «مهرعلی حسنوند»

۷- تقاضای «گل یوسفوند» فرزند «حیدرعلی» نسبت به «شماره پلاک یک قطعه زمین زراعی» به مساحت «۳